

TRIBUTACIÓ LOCAL

Benjamín Sevilla Bernabéu

Dret Financer i Tributari

Universitat de València

EL SISTEMA FISCAL ESTATAL I AUTONÒMIC

IMPOSICIÓ DIRECTA

- IRPF
- IS
- IRNR
- ISD
- IP

IMPOSICIÓ INDIRECTA

1. ITPAJD
2. Imposició sobre el consum
 - IVA
 - Impostos especials
3. Imposició sobre el trànsit exterior
 - Impostos duaners

SISTEMA IMPOSITIU MUNICIPAL

Obligatoris:

- IBI
- IAE
- IVTM

Potestatis:

- ICIO
- Impost sobre l'increment del valor dels terrenys
- Impost sobre despeses sumptuàries

SISTEMA IMPOSITIU MUNICIPAL

Poder financer local:

- El poder financer és el conjunt de potestats per a prendre decisions sobre la despesa pública i sobre l'establiment i ordenació dels recursos necessaris per al seu finançament (art. 140 CE: garanteix l'autonomia dels municipis i 142 CE: reconeix el seu poder financer).

Els recursos financers locals:

- L'art. 2 LHL disposa que la hisenda de les entitats locals estarà constituïda pels següents recursos:
 - Ingressos procedents del seu patrimoni.
 - Els tributs propis, classificats en taxes, contribucions especials i impostos.
 - Participacions en tributs de l'Estat i de les CA.
 - Subvencions.
 - Els percebuts en concepte de preus públics.
 - Multes i sancions.

SISTEMA IMPOSITIU MUNICIPAL

Impostos **obligatoris**:

Impost sobre els Béns immobles (IBI)

Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE)

Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica (IVTM)

Impostos **potestatus**:

Impost sobre construccions, instal·lacions i obres

Impost sobre l'increment del valor dels terrenys

Impost sobre despeses sumptuàries

IBI
Impuesto Bienes Inmuebles

Impost directe, real, objectiu, periòdic i municipal de caràcter obligatori que grava el valor del béns immobles.

Fet imposable: Art. 61.1 LHL està constituït per la titularitat dels següents drets sobre els immobles:

- a) Una concessió administrativa sobre ells, o sobre els serveis públics que s'hi troben afectats.
- b) Un dret real de superfície.
- c) Un dret real d'usdefruit.
- d) Un dret de propietat.

Com es classifiquen els immobles? L'art. 61.3 LHL

- Béns immobles rústics,
- Béns immobles urbans,
- Béns immobles de característiques especials (BICE).

Meritació: L'IBI es merita el primer dia del període impositiu.

EXEMPCIONS AUTOMÀTIQUES

- Immobles propietat de l'Estat, de les CA o de les entitats locals directament afectats a la seguretat ciutadana i als serveis educatius i penitenciaris. Els de l'Estat afectats a defensa nacional.
- Béns de l'Església Catòlica, segons acord Estat espanyol-Santa Seu.
- Creu Roja.
- Immobles per conveni internacional. A condició de reciprocitat, els de governs estrangers per a representació diplomàtica.
- Terrenys ocupats per línies de ferrocarrils i edificis enclavats per a estacions, etc.
- Béns d'entitats sense finalitats lucratives, excepte els que estiguen afectats a activitats econòmiques.

EXEMPCIONS A SOL·LICITAR

- Els béns immobles que es destinen a l'ensenyament per centres docents aollits al règim de concert educatiu, quant a la superfície afectada a l'ensenyament concertat.
- Els declarats expressament i individualment monument o jardí històric o d'interès cultural. (Si estan afectats a una activitat econòmica, no estaran exempts).
- Superfícies de muntanyes en què es realitzen repoblacions forestals o regeneració de masses arbrades subjectes a projectes d'ordenació. Exempció durant 15 anys.

Subjecte passiu: Són les persones físiques, jurídiques i entitats de l'article 35.4 LGT que siguen titulars del dret que, en cada cas, constituïska el fet imposable.

Base imposable: La BI és el valor cadastral dels béns immobles, que es determinarà, notificarà i podrà impugnar-se d'acord amb el que es disposa en les normes reguladores del Cadastre.

Aquest valor cadastral està integrat pel valor cadastral del sòl i el valor cadastral de les construccions.

Criteris de valoració cadastral (art. 23 Llei del Cadastre Immobiliari):

- Localització de l'immoble, circumstàncies urbanístiques que afecten el sòl i aptitud per a la producció.
- El cost d'execució del material de les construccions, l'ús, la qualitat i l'antiguitat edificativa.
- Les circumstàncies i valors de mercat.

Deute tributari:

L'import de la quota íntegra es determinarà així:

Quota íntegra = Base liquidable x Tipus de gravamen

NATURALES	TIPUS MÍNIM	TIPUS SUPLETORI	TIPUS MÀXIM
Urbà	0,4%	0,4%	1,1%
Rústic	0,3%	0,3%	0,9%
BICE	0,4%	0,6%	1,3%

Quota líquida = quota íntegra – bonificacions

BONIFICACIONS

Obligatòries/imperatives

- Immobles en fase de construcció (sol·licitada, entre 50-90%): des d'any següent inici obres + 3 anys
- HPO: 50% en la quota íntegra durant els 3 primers anys.
- 95% de la quota íntegra dels béns rústics de les cooperatives agràries i d'explotació comunitària de la terra.

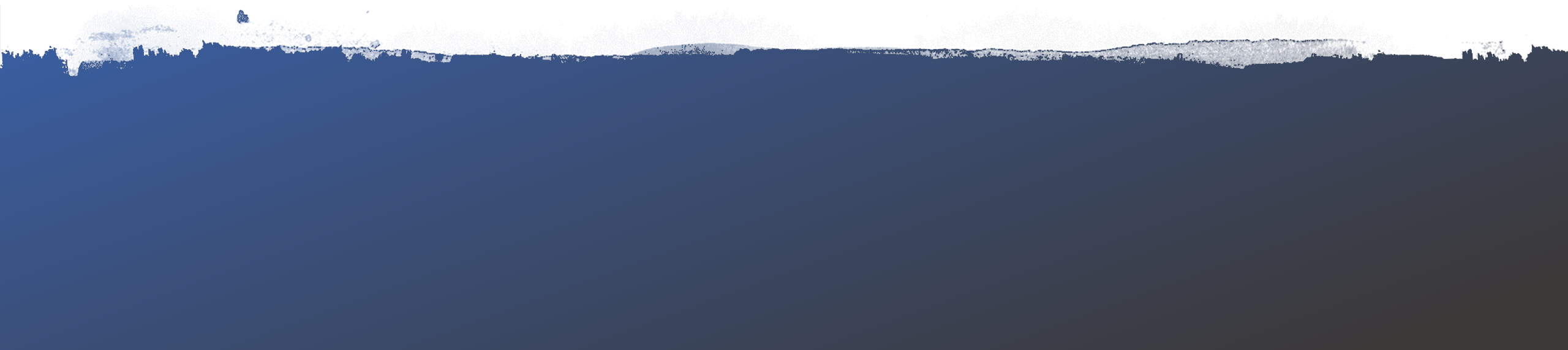
Opcionals

- La bonificació de fins a un 90% de la quota íntegra a favor dels subjectes passius que siguin titulars de família nombrosa.
- Bonificació de fins al 95% de la quota íntegra a favor d'immobles d'organismes públics d'investigació.
- Bonificació de fins al 95% de la quota íntegra a favor d'immobles integrants del Patrimoni Històric Espanyol. Exemple: La Llotja de la Seda de València.
- Fins al 50% per als immobles que hagen establert sistemes d'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia provinent del sol, etc.
- Bonificació de fins al 50% de la quota íntegra de l'impost per als HPO una vegada transcorregut el termini de 3 anys de bonificació obligatòria.

Gestió de l'impost:

- L'IBI es gestiona a partir del padró cadastral i altres documents elaborats per la Direcció General del Cadastre.
- Encara que les competències de la gestió cadastral són exclusives de l'Estat, en la normativa es preveuen fórmules de col·laboració que procuren més protagonisme als ajuntaments.

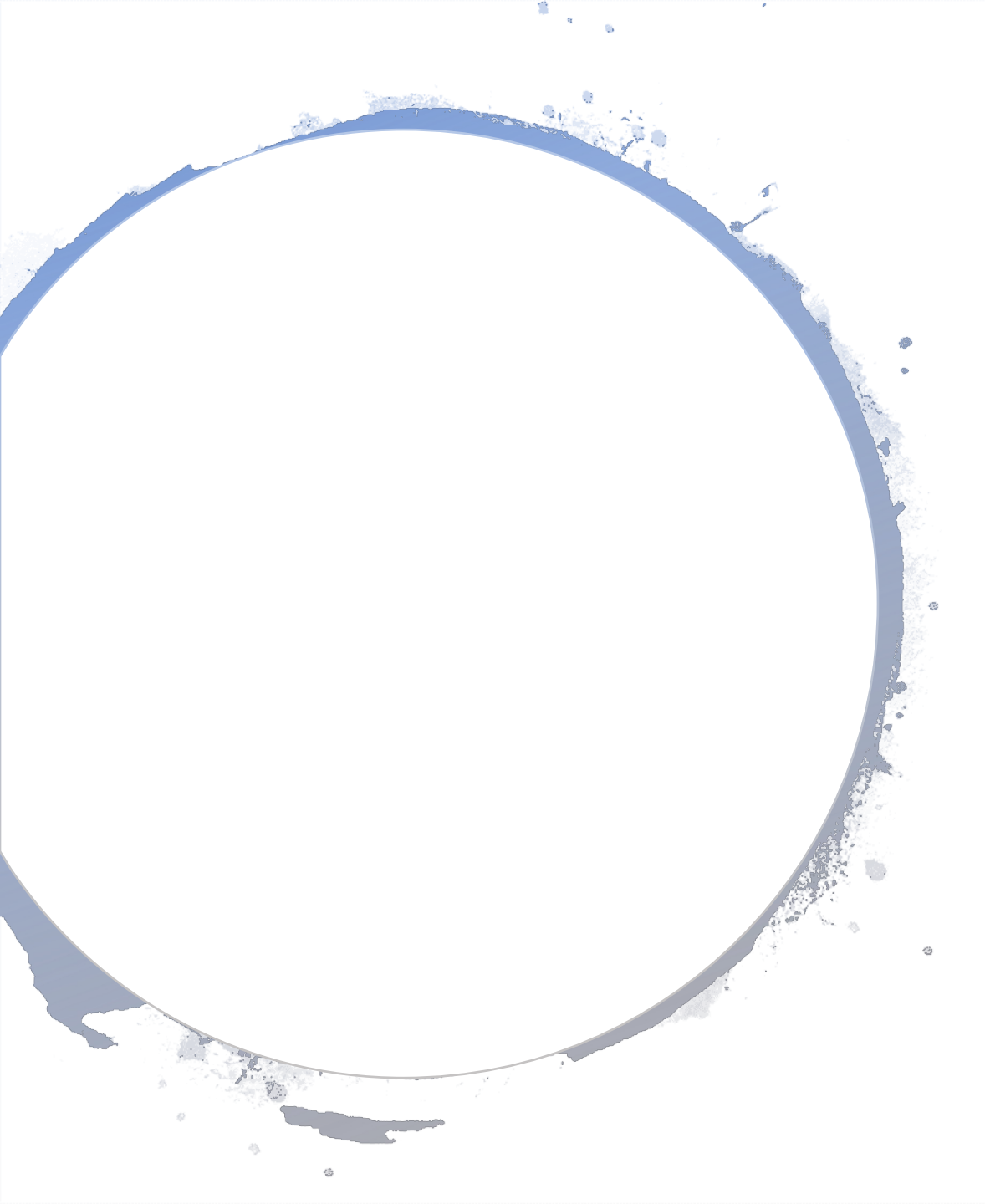
Seràn de competència exclusiva dels ajuntaments la liquidació, recaptació i revisió dels actes dictats en gestió tributària.

1.INTRODUCCIÓ I RÈGIM LEGAL

L'impost sorgeix amb la Llei d'Hisendes Locals de 1988, però no va entrar en vigor fins a l'any 1992.

- Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals (RCL 2004, 602) (BOE 9-3-2004) (d'ara en avant, TRLHL).
- RDL 1175/1990 de 28 de setembre i RDL 1259/1991 de 2 d'agost (RCL 1990, 1999) pels quals s'aproven les Tarifes de l'Impost.
- Reial Decret 243/1995, de 17 de febrer (RCL 1995, 812), pel qual es dicten normes per a la gestió de l'Impost sobre Activitats Econòmiques
- Ordre Ministeri d'Hisenda 2572/2003 (RCL 2003, 2273), de 10 de setembre, per la qual s'aprova el model 840 de Declaració de l'Impost sobre Activitats Econòmiques i s'estableixen les condicions generals i el procediment per a la seua presentació telemàtica (BOE 18-9-03).

2. NATURALES I CARACTERÍSTIQUES

L'IAE és un impost **directe, real, periòdic, municipal i obligatori**, el fet imposable del qual està constituït pel mer exercici en territori espanyol d'activitats econòmiques, s'exercisquen o no en local i estiguen o no especificades en les Tarifes.

3. DEFINICIÓ LEGAL I FET IMPOSABLE

L'art. **78 TRLHL** el defineix com un tribut directe de caràcter real, el fet imposable del qual està constituït pel mer exercici, en territori nacional, d'activitats econòmiques, les empresarials, professionals i artístiques, que es defineixen de forma conjunta com aquelles que suposen “*l'ordenació per compte propi de mitjans de producció i de recursos humans, o d'un de tots dos, amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis*”.

En particular, es qualifiquen com a activitats econòmiques, i per això subjectes:

- La ramaderia independent.
- La mineria.
- El comerç, la indústria i els serveis.

4. SUPOSITS DE NO SUBJECCIÓ

A l'efecte d'aquest impost, no són activitats econòmiques l'agricultura i les activitats forestals, pesqueres i la ramaderia dependent.

A més, s'han d'afegir els següents supòsits de no subjecció (regulats en l'art. 81 TRLHL):

- L'alienació de béns integrats en l'immobilitzat de les empreses amb més de 2 anys.
- L'alienació de béns d'ús particular i privat del venedor usats durant el mateix temps.
- La venda de productes rebuts en paga de treballs personals o serveis professionals.
- L'exposició d'articles a títol de decoració o adornament de l'establiment.
- I, en la venda al detall, la realització d'una operació aïllada.

A més dels relacionats per Llei, podem citar altres casos de no subjecció. Ex: confederacions hidrogràfiques, activitats de difusió i divulgació de l'Evangelí per entitats religioses, etc.

5. PROVA DE L'EXERCICI DE L'ACTIVITAT

Segons l'article 80 de la TRLRHL, l'exercici de les activitats gravades es provarà per qualsevol mitjà admissible en Dret i, en particular, pels contemplats en l'article 3 del Codi de Comerç.

Aquesta norma indica que «existirà la presumpció legal de l'exercici habitual del comerç des que la persona que es propose exercir-lo anunciara per circulars, periòdics, cartells, rètols exposats al públic, o d'una altra manera qualsevol, un establiment que tinga per objecte alguna operació mercantil» .

D'altra banda, l'article 12 del RD 243/1995 relaciona com a mitjans de prova els següents:

- a) Qualsevol declaració tributària formulada per l'interessat o els seus representants legals.
- b) Reconeixement per l'interessat o els seus representants legals en diligència, en acta d'inspecció o en qualsevol altre expedient tributari.

6. LLOC DE REALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

És essencial precisar el lloc de realització de les activitats econòmiques a l'efecte de saber a quin municipi li corresponen els recursos tributaris generats per l'impost.

Les regles aplicables sobre el lloc de realització de les activitats subjectes es poden resumir de la manera següent:

- Com a norma general, i tractant-se d'activitats empresarials, s'entenen realitzades en els locals corresponents i, per tant, es considera que el lloc on es realitza l'activitat és el terme municipal en el qual el local està situat. Un altre punt s'estima per a les activitats professionals exercides en local.
- Les activitats professionals que s'exercisquen sense local i, en tot cas, les artístiques, per a les quals no procedeix calcular de cap manera quota per superfície, s'entendran realitzades en el terme municipal on es trobe el domicili fiscal del subjecte passiu.
- Es consideren realitzades sempre sense local les activitats de mineria, construcció, producció d'energia elèctrica, venda per correu i catàleg, etc. El lloc de realització és on es trobe el jaciment, on s'execute l'obra, etc.

7. PERÍODE IMPOSITIU I MERITACIÓ

- El període impositiu coincideix amb l'any natural, excepte per a les declaracions d'alta, que comprendrà des de l'inici fins al 31 de desembre de l'any en qüestió.
- La meritació de l'IAE es produeix el primer dia d'aquest període impositiu.

8. SUBJECTES PASSIUS

Art. 73 TRLHL “*Són subjectes passius d'aquest impost les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix el [article 35.4 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària](#) sempre que realitzen en territori nacional qualssevol de les activitats que originen el fet imposable.*”

No està prevista legament en l'IAE la figura del substitut

QUINES SÓN LES OBLIGACIONS DEL SUBJECTE PASSIU?

La condició de subjecte passiu implica la necessitat d'atendre l'obligació tributària principal i les obligacions tributàries accessòries.

9. EXEMPCIONS

SUBJECTIVES

- Estat, CA, entitats locals, Creu Roja...

OBJECTIVES

- Persones físiques
- Subjectes passius de l'IS, societats civils i entitats de l'art. 35.4 LGT amb un INXN < 1.000.000

TEMPORAL

- 2 primers períodes impositius

10. QUOTA TRIBUTÀRIA

Els passos per al càlcul del deute tributari són els següents:

- 1) Qualificació de l'activitat.
- 2) Càlcul de la quota de tarifa conforme a les Regles de la Instrucció i notes de les Tarifes.
- 3) Aplicació del coeficient de ponderació – art. 86 del TRLRHL– en funció de l'import net de la xifra de negocis (INXN)
- 4) Aplicació coeficient de situació – art. 87 del TRLRHL
- 5) Aplicació de les bonificacions obligatòries i potestatives sobre la quota resultant si estigueren establides en la corresponent ordenança municipal.
- 6) Reduccions sobre la quota.
- 7) Suma del recàrrec provincial, que consisteix en un tant per cent - màxim un 40%- sobre la quota municipal bonificada exclòs el coeficient de situació.

11. CLASSES DE QUOTA

Malgrat que l'impost és municipal, en les Tarifes es comprenen tres categories diferents de quotes:

- Les *Quotes municipals*: són les quotes que es denominen així en les Tarifes i aquelles que no tenen la qualificació expressa de quotes provincials o nacionals. La seua quantia vindrà determinada per les Tarifes afegint, si escau, el valor de l'“element del local”.
- Les *Quotes provincials*, que són, exclusivament, les que així s'anomenen en les Tarifes, i permeten amb el seu pagament l'exercici de l'activitat en l'àmbit territorial de la província i sense haver de pagar cap quota municipal dins.
- Les *Quotes nacionals*, la matrícula i el pagament de les quals exclou de la matrícula en qualsevol altra categoria de quota per a poder exercir l'activitat en tot el territori espanyol, encara que per a això, com ocorre amb les provincials, és necessari que vinga recollit en el corresponent epígraf de les Tarifes.

12. ELEMENTS TRIBUTARIS

S'entenen per elements tributaris els mòduls indiciaris que, de manera diferenciada, figuren en les Tarifes per a cada activitat (a més de la superfície del local) i que serviran per a poder determinar per a cada activitat l'import de la quota.

Aquests elements tributaris són, entre altres: potència instal·lada, nombre d'obrers, població de dret, aforament, superfície del local, nombre de vehicles, expositors, etc...

13.BONIFICACIONS

Les bonificacions obligatòries contemplades en el T art. 88 RLRHL:

- a) Les cooperatives, així com les unions, federacions i confederacions de cooperatives i les societats agràries de transformació tindran la bonificació prevista en la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre Règim Fiscal de les Cooperatives.
- b) Una bonificació del 50% de la quota corresponent per als qui inicien l'exercici de qualsevol activitat professional, durant els cinc anys d'activitat següents a la conclusió del segon període impositiu del seu desenvolupament.

Les bonificacions potestatives contemplades en les ordenances fiscals:

- Per raons de naturalesa mediambiental.
- Per creació d'ocupació.
- Per desenvolupar activitats econòmiques declarades d'especial interès o utilitat municipal pel mateix municipi.

14. GESTIÓ DE L'IMPOST

És un impost de gestió compartida entre l'Estat i els ajuntaments.

Correspon a l'AEAT :

- La formació de la matrícula de l'impost, la qualificació de les activitats.
- L'exacció (acció i efecte d'exigir impostos) de les quotes provincials, sense perjudici de la posterior distribució entre els municipis i la diputació corresponents.
- L'exacció de les quotes nacionals, que després es distribueixen entre tots els municipis i diputacions del territori comú.
- La inspecció de l'impost, sense perjudici de les delegacions que puguin fer-se als ajuntaments, diputacions, etc., i de les formes de col·laboració existents.

Corresponen als **ajuntaments** la liquidació, recaptació i la revisió dels actes dictats en via de gestió.

SUPÒSITS PRÀCTICS

Determine si escau algun tipus d'exempció en l'IAE en els següents casos:

- 1) Persona física que exerceix la professió d'advocat.
- 2) Una comunitat de béns que exerceix una activitat empresarial des de la seua constitució el 2 de gener de 2010. L'any 2011 l'INXN va ascendir a 1.245.000 €.
- 3) Persona física no resident que exerceix a Espanya la seua activitat econòmica mitjançant diversos establiments permanents.
- 4) Grup de societats, en el sentit de l'article 42 del Codi de Comerç, integrat per una societat matriu i dues societats filials, totes residents en territori espanyol.

Determine si escau la subjecció a l'IAE o, si en el seu cas, té cabuda un supòsit de no subjecció o exempció:

- 1) Una explotació agrícola de tarongers en un terreny de 25 hectàrees situat en el terme municipal de Carcaixent té empleats 6 treballadors a temps complet i una xifra de negocis de 200.000 euros.
- 2) Rodolfo López i el seu germà tenen una societat domiciliada a Irlanda dedicada a la distribució i subministrament de productes de perruqueria i estètica. A Barcelona té un magatzem logístic des d'on realitza el repartiment als seus clients espanyols. L'import net de la xifra de negocis total ascendeix a 3.200.000 euros i l'espanyol, a 650.000 euros.

IMPOST SOBRE VEHICLES DE TRACCIÓ MECÀNICA

- **Característiques:** És un impost directe, periòdic, municipal i obligatori.
- **Fet imposable:** La titularitat dels vehicles de tracció mecànica aptes per a circular per les vies públiques
- **Període impositiu:** Coincideix amb l'any natural, excepte en la primera adquisició dels vehicles.
- **Exempcions:** Vehicles adscrits a defensa o seguretat, ambulàncies, autobusos, etc.

Característiques: És un impost indirecte, de naturalesa instantània, que grava la realització, dins del terme municipal, de qualsevol construcció, instal·lació o obra.

Base imposable: El cost efectiu de l'execució material de la construcció, instal·lació o obra.

Tipus de gravamen: El que fixe cada ajuntament, sense excedir el 4%.

Gestió: Ajuntaments.

Característiques: Potestatiu, directe, de caràcter real i meritació instantània.

Fet imposable: Increment de valor dels terrenys urbans per la transmissió.

Meritació: Data de transmissió o constitució d'un dret limitatiu del domini.

Subjecte passiu: En l'operació lucrativa l'adquirent; en l'operació onerosa el venedor.